

ارث به چه کسانی هرگز تعلق نمی‌گیرد؟

یکی از طرق مالکیت، ارث است که قانون مدنی به تبعیت از شرع مقدس به روشنی درباره نحوه تقسیم ارث تعیین تکلیف نموده است.

یکی از طرق مالکیت، ارث است که قانون مدنی به تبعیت از شرع مقدس به روشنی درباره نحوه تقسیم ارث تعیین تکلیف نموده است.

چه کسانی ارث نمی‌برند؟ به گزارش گروه وبگردی باشگاه خبرنگاران جوان؛ یکی از طرق مالکیت، ارث است که قانون مدنی به تبعیت از شرع مقدس به روشنی درباره نحوه تقسیم ارث تعیین تکلیف نموده است. در این یادداشت موانع ارث و تاثیر زمان فوت در ارث بری را بررسی خواهیم کرد.

کسی که فوت می‌کند و ارث به جا می‌گذارد را مؤثر و بازماندگانی که از او ارث می‌برند را وارث می‌گویند.

دو نفر را فرض کنید که از یکدیگر ارث می‌برند، تاریخ فوت یکی معلوم و تاریخ فوت دیگری نامعلوم باشد، چگونه از یکدیگر ارث می‌برند؟ مانند پدر و پسری که در اثر تصادف فوت کرده اند، اگر ندانیم کدام یک زودتر فوت شده تکلیف چیست؟

برای پاسخ به این سوال دو حالت متصور است:

1. یا تاریخ فوت هر دو نفر مجهول است.
2. یا تاریخ فوت یکی معلوم و تاریخ فوت دیگری مجهول است.

اگر تاریخ فوت افرادی که از یکدیگر ارث می‌برند مجهول باشد یعنی تقدم و تاخر هیچ یک معلوم نباشد، اشخاص مزبور از یکدیگر ارث نمی‌برند مگر اینکه علت فوت غرق شدن یا هدم باشد. مثلاً پدر و پسری که برای نجات فردی به دریا رفته اند و دیگر برنگشته اند، در این مثال از یکدیگر ارث می‌برند چون علت فوت غرق شد است هرچند تاریخ فوت معلوم نیست.

هدم یعنی خراب شدن بنا و زیر آوار ماندن و طبق نظر مرحوم دکتر کاتوزیان، هدم اتومبیل و کشتی و هواپیما و آسانسور و هرآنچه اطلاق محل سکناى مشترک (هرچند موقت) بر آن شود در حکم هدم بنا است. (1)

فرض دوم این است که دو نفر که از یکدیگر ارث می‌برند، تاریخ فوت یکی معلوم و تاریخ فوت دیگری مجهول است، در این فرض آنکه تاریخ فوتش مجهول است، از دیگری ارث می‌برد. مثلاً پدر و پسری که در تصادف به بیمارستان منتقل می‌شوند ما نمی‌دانیم که پدر چه ساعتی فوت شده، قبل از انتقال به بیمارستان یا بعد از آن، در حالی که تاریخ فوت پسر در بیمارستان ثبت شده است. موانع ارث

برخی موارد هستند که مانع از انتقال ارث می‌شوند همچون: کفر، لعان، قتل، زنا و بردگی

لعان: اگر فردی منکر رابطه پدر و فرزندی شود، یعنی بگوید این فرزند من نیست و به همسرش نسبت زنا دهد در اینصورت زن و شوهر از یکدیگر و پدر و فرزند از یکدیگر ارث نمی‌برند. لعان موجب انحلال زوجیت و حرمت ابدی است.

اگر پدر بعداً رابطه پدر و فرزندی را بپذیرد باز هم پدر از فرزند ارث نمی‌برد ولی در این صورت فرزند از پدر ارث می‌برد.

لعان تشریفات خاصی دارد به این صورت که مرد به حاکم مراجعه و فرزند خود را نفی می‌کند که امروزه متروک شده است.

کفر: کافر از مسلمان ارث نمی‌برد. اگر مسلمانی بمیرد که خویشان وی کافر باشند از او ارث نمی‌برند. اگر میت کافر

باشد و یک وارث مسلمان داشته باشد، ارث او به وارثان کافر نمی رسد.

قتل" مستند ماده 451 قانون مجازات اسلامی، در صورتی که قاتل از ورثه مقتول باشد چنانچه قتل عمدی باشد از اموال و دیه مقتول ارث نمی برد و اگر قتل خطای محض یا شیه عمدی باشد فقط از دیه ارث نمی برد.

طفل متولد از زنا؛ طفل متولد از زنا، از پدر و مادر و اقوام آنان ارث نمی برد.

بردگی: برده بودن وارث یا مورث مانع از ارث است مگر اینکه وارث منحصر به برده باشد، یعنی ورثه تنها همان یک نفر باشد در این فرض برده از ترکه یعنی اموالی که از میت به جا مانده است، خریداری و آزاد می شود و مابقی ترکه به او داده می شود.

ارث برای حمل

فرزندگی که هنوز به دنیا نیامده فقط در صورتی ارث می برد که زنده متولد شود، به عبارت دیگر ارث بری آن مشروط به زنده متولد شدن است. ماده 878 قانون مدنی: "هرگاه در حین موت مورث ، حملی باشد که اگر قابل وراثت متولد شود مانع از ارث تمام یا بعضی از وراث دیگر می گردد تقسیم ارث به عمل نمی آید تا حال او معلوم شود و اگر حمل مانع از ارث هیچ یک از سایر وراث نباشد و آنها بخواهند ترکه را تقسیم کنند باید برای حمل حصه ای (سهمی) که مساوی حصه دو پسر از همان طبقه باشد کنار گذارند و حصه(سهم) هر یک از وراث مراعا است تا حال حمل معلوم شود."

کلام آخر

در این مختصر به موانع ارث و تاثیر تاخر و تقدم زمان فوت در ارث بری پرداخته شد. در مطلب بعدی شما را با طبقات ارث و مراحل انحصار وراثت آشنا می نمایم.

پی نوشت:

1_ قانون مدنی در نظم حقوقی کنونی، دکتر ناصر کاتوزیان، جلد پنجاهم.

منبع: تبیان